

PREZES
NAJWYŻSZEJ IZBY KONTROLI
KRZYSZTOF KWIATKOWSKI

KGP.410.001.03.2018

P/18/001

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/18/001 – Wykonanie budżetu państwa w 2017 r. w części 50 – Urząd Regulacji Energetyki
Jednostka kontrolowana	Urząd Regulacji Energetyki ¹ , al. Jerozolimskie 181, 02-222 Warszawa
Kierownik jednostki kontrolowanej	Maciej Bando, Prezes Urzędu Regulacji Energetyki od dnia 2 czerwca 2014 r. (dowód: akta kontroli str. 5)
Podstawa prawna	Art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ²
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli – Departament Gospodarki, Skarbu Państwa i Prywatyzacji
Kontrolerzy	Krzysztof Prus, specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr KGP/19/2018 z dnia 5 stycznia 2018 r. Łukasz Urbanowicz, specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr KGP/18/2018 z dnia 5 stycznia 2018 r. (dowód: akta kontroli str. 1-4)

II. Cel i zakres kontroli

Celem kontroli było dokonanie oceny wykonania budżetu państwa na rok 2017 w części 50 – Urząd Regulacji Energetyki, pod względem legalności, celowości, rzetelności i gospodarności działań podejmowanych przez dysponenta części budżetowej w związku z wykonywaniem budżetu państwa. Ocenie podlegały w szczególności:

- wykonanie wydatków budżetu państwa, w tym rzeczowe efekty uzyskane w wyniku realizacji zadań finansowanych ze środków publicznych,
- prawidłowość sporządzenia rocznych sprawozdań budżetowych oraz sprawozdań za IV kwartał 2017 r. w zakresie operacji finansowych,
- system kontroli zarządczej w zakresie prawidłowości i rzetelności sporządzania sprawozdań,
- nadzór i kontrola sprawowane przez Prezesa URE w trybie art. 175 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych³.

Ponadto przeprowadzono analizę porównawczą danych ujętych w rocznym sprawozdaniu Rb-27 z wykonania planu dochodów budżetowych z wynikami roku ubiegłego.

Podstawą sformułowania oceny wymienionych wyżej obszarów były w szczególności następujące działania kontrolne:

- dokonanie analizy wykonania planu dochodów,
- szczegółowa kontrola prawidłowości i terminowości ustalenia wybranych należności oraz windykacji zaległości,
- dokonanie analizy stanu należności pozostałych do zapłaty,

¹ Dalej: URE lub Urząd.

² Dz.U. z 2017 r. poz. 524. Dalej: *ustawa o NIK*.

³ Dz. U. z 2017 r. poz. 2077.

- dokonanie analizy realizacji wydatków budżetu państwa, w tym efektów uzyskanych w wyniku wydatkowania środków,
- kontrola prawidłowości zmian budżetu dokonywanych w części 50 – URE w trakcie roku budżetowego,
- kontrola prawidłowości zmian wynikających z podziału rezerw celowych,
- kontrola przestrzegania ustalonych dla części 50 – URE limitów wydatków, w tym – limitów środków na wynagrodzenia,
- kontrola wykorzystania środków otrzymanych z rezerw budżetowych,
- szczegółowa analiza wybranej próby wydatków dysponenta III stopnia,
- analiza wybranych postępowań o udzielenie zamówienia publicznego,
- kontrola wykonania wskaźników rzeczowych ustalonych w budżecie zadaniowym,
- dokonanie analizy stanu zobowiązań,
- szczegółowa kontrola wybranych zapisów i dokumentów księgowych,
- analiza prawidłowości sporządzenia wybranych sprawozdań,
- analiza stosowanych przez dysponenta procedur kontroli zarządczej dotyczących sporządzania sprawozdań.

Szerszy opis działań kontrolnych przedstawiono w części V. Wyniki kontroli.

III. Charakterystyka części 50 – URE

Dysponentem budżetu państwa w części 50 – URE jest Prezes URE, który jest również dysponentem III stopnia w zakresie pobierania dochodów i dokonywania wydatków ujętych w planie finansowym jednostki obsługującej dysponenta głównego. Prezes URE, jako centralny organ administracji rządowej, wykonuje zadania z zakresu regulacji gospodarki paliwami i energią oraz promowania konkurencji. W części 50 – URE finansowano zadanie nr 6.2. *Bezpieczeństwo gospodarcze państwa*, realizowane w ramach budżetu zadaniowego.

W ustawie budżetowej na rok 2017⁴ w części 50 – URE zaplanowano dochody w kwocie 106 000 tys. zł oraz wydatki w kwocie 42 162 tys. zł. Urząd zrealizował w 2017 r. dochody w wysokości 114 937,3 tys. zł oraz wydatki w wysokości 45 172,6 tys. zł, co stanowiło odpowiednio 0,03% dochodów budżetowych i 0,01% wydatków budżetu państwa.

IV. Ocena

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie⁵ wykonanie budżetu państwa w 2017 roku w części 50 – URE.

W toku opisanych powyżej działań kontrolnych we wszystkich obszarach wymienionych przy opisie celu i zakresu kontroli nie wykryto nieprawidłowości.

⁴ Ustawa budżetowa na rok 2017 z dnia 16 grudnia 2016 r. Dz.U. z 2017 r. poz. 108, ze zm.

⁵ W kontroli wykonania budżetu państwa w 2017 roku Najwyższa Izba Kontroli stosuje następujące oceny: pozytywna i negatywna. W przypadku gdy nie zostały spełnione kryteria ani dla oceny pozytywnej, ani dla negatywnej, stosuje się ocenę opisową.

V. Wyniki kontroli

1. Dochody budżetowe

Opis stanu
faktycznego

Zrealizowane dochody w części 50 – URE wyniosły 114 937,3 tys. zł i były wyższe o 8,4% od kwoty planowanej w *ustawie budżetowej na rok 2017* – 106 000 tys. zł oraz o 4,2% od wykonania w 2016 r. (110 314,2 tys. zł). Rozbieżności pomiędzy wykonaniem a planem wynikały przede wszystkim z osiągnięcia przez Urząd w § 0590 – *Wpływy z opłat koncesyjnych i licencji* dochodów wyższych o 7,7% od planu. Dochody w tym paragrafie stanowiły w 2017 r. 98,9% zrealizowanych dochodów ogółem. Opłaty koncesyjne są uzależnione od przychodów przedsiębiorstw energetycznych osiąganych z działalności objętej koncesją.

Na koniec 2017 r., zgodnie ze sprawozdaniem Rb-27 z wykonania planu dochodów budżetowych, w części 50 – URE wystąpiły należności pozostałe do zapłaty w kwocie 9 912,2 tys. zł. Dotyczyły one głównie należności z tytułu opłat za koncesje udzielone przedsiębiorcom, w związku z prowadzoną przez nich działalnością w zakresie wytwarzania, przesyłania, dystrybucji i obrotu energią elektryczną i paliwami (5 901 tys. zł, tj. 59,5% należności pozostałych do zapłaty ogółem). Zaległości, według stanu na 31 grudnia 2017 r., były równe należnościom i były niższe o 843,3 tys. zł, tj. o 7,8% od zaległości na koniec 2016 r. (10 755,5 tys. zł). Urząd prowadził działania windykacyjne zarówno bezpośrednio, jak i współpracując z urzędami skarbowymi, komornikami, likwidatorami oraz syndykami.

(dowód: akta kontroli str. 6-50, 152-237, 374-381)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki dotyczącej realizacji dochodów budżetowych nie stwierdzono nieprawidłowości.

2. Wydatki budżetu państwa

2.1 Wydatki budżetu państwa

Opis stanu
faktycznego

Wydatki budżetu państwa w części 50 – URE zostały zrealizowane w kwocie 45 172,6 tys. zł, co stanowiło 96,1% planu po zmianach. W porównaniu do 2016 r. nastąpił wzrost wydatków o 2 159,7 tys. zł, tj. o 5%.

Na podstawie sześciu decyzji Ministra Finansów, podjętych w trakcie roku budżetowego, zwiększono zaplanowane wydatki Urzędu o łączną kwotę 4 832,5 tys. zł, do kwoty 46 994,5 tys. zł. Z kwoty przyznanej z rezerwy celowej wykorzystano 65%, tj. 3 142,9 tys. zł. Części środków nie wykorzystano, ponieważ planowane pierwotnie terminy zatrudnienia uległy przesunięciu. Środki otrzymane z rezerwy wydatkowane były na cel wskazany w decyzjach je przyznających. Otrzymane rezerwy zostały rozliczone a niewykorzystane środki zwrócone do budżetu.

Wydatki zostały poniesione w szczególności na wynagrodzenia osobowe członków korpusu służby cywilnej (§ 4020) – 25 463,9 tys. zł, składki na ubezpieczenia społeczne (§ 4110) – 4 612,8 tys. zł, wynagrodzenia osobowe pracowników (§ 4010) – 1 931,9 tys. zł, dodatkowe wynagrodzenie roczne (§ 4040) – 1 705,8 tys. zł, zakup usług pozostałych (§ 4300) – 1 775,5 tys. zł, a także na opłaty za administrowanie i czynsze za budynki, lokale i pomieszczenia biurowe (§ 4400) – 6 118,5 tys. zł.

Szczegółowym badaniem objęto realizację wydatków budżetu państwa w kwocie 5 606,9 tys. zł, tj. 12,4% wydatków ogółem w części 50 – URE. Doboru próby wydatków dokonano na podstawie dziennika księgowych, za okres od dnia 1 stycznia

2017 r. do dnia 31 grudnia 2017 r. Próba została wylosowana metodą monetarną⁶. Badaniem objęto wydatki ujęte w 66 zapisach księgowych, w tym w grupie wydatków majątkowych określone w siedmiu zapisach na kwotę 402,6 tys. zł oraz w grupie wydatków bieżących pozapłacowych w 59 zapisach na kwotę 5 204,3 tys. zł.

W wyniku przeprowadzonych badań stwierdzono, że wydatków dokonywano zgodnie z planem finansowym, na zakupy i usługi służące realizacji celów jednostki oraz zgodnie z obowiązującymi przepisami.

W wyniku analizy postępowania o udzielenie zamówienia publicznego dotyczącego zakupu usługi sprzątnięcia pomieszczeń biurowych w Urzędzie na kwotę 482,4 tys. zł⁷, przeprowadzonego w trybie zapytania o cenę, nie stwierdzono naruszeń przepisów ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. – Prawo zamówień publicznych⁸. Zamówienie było celowe, służyło realizacji zadań URE oraz zostało w części zrealizowane w roku 2017 w wyznaczonych terminach i zgodnie z zawartą umową.

Zobowiązania URE na koniec 2017 r. wyniosły 2 318,2 tys. zł i były wyższe o 189,7 tys. zł od kwoty zobowiązań na koniec 2016 r. Główną pozycję stanowiły zobowiązania z tytułu dodatkowego wynagrodzenia rocznego w kwocie 2 199,7 tys. zł. Na koniec 2017 r. nie wystąpiły zobowiązania wymagalne.

(dowód: akta kontroli str. 6-151, 255-256, 265-266, 330-363, 366-373)

2.2 Efekty rzeczowe prowadzonej działalności

Szczegółowe badanie jednego zadania nr 6.2. – *Bezpieczeństwo gospodarcze państwa*, w ramach funkcji państwa nr 6 – *Polityka gospodarcza kraju* w układzie zadaniowym, przeprowadzone pod względem prawidłowości określenia celów i mierników realizacji zadań oraz ich monitoringu wykazało, że przyjęty dla tego zadania cel i miernik (wskaźnik liczby wydanych orzeczeń administracyjnych w stosunku do wielkości zatrudnienia w URE) zostały określone zgodnie z wymogami noty budżetowej. Wartość miernika realizacji celu dla tego zadania osiągnęła założony poziom. Monitoring miernika prowadzony był systematycznie na podstawie rzetelnych źródeł danych, tj. narzędzi informatycznych oraz rejestrów zawierających informacje komórek organizacyjnych właściwych dla realizacji działania objętego miernikiem.

Ewidencja wydatków w układzie zadaniowym prowadzona była na koncie pozabilansowym, tj. 990 – plan finansowy wydatków budżetowych w układzie zadaniowym. Analityka była prowadzona zgodnie z klasyfikacją w układzie zadaniowym, z podziałem na funkcje, zadania, podzadania i działania.

(dowód: akta kontroli str. 238-252, 364-365)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki dotyczącej wydatków budżetu państwa nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie wykonanie budżetu państwa w 2017 r. przez kontrolowaną jednostkę w zakresie wydatków.

W wyniku kontroli 12,4% zrealizowanych w części 50 – URE wydatków budżetu państwa stwierdzono, że zostały one poniesione z zachowaniem zasad gospodarowania środkami publicznymi określonych w *ustawie o finansach*

⁶ Metoda monetarna polega na losowaniu operacji z prawdopodobieństwem proporcjonalnym do wartości transakcji.

⁷ Szacunkowa wartość zamówienia.

⁸ Dz.U. z 2017 r. poz. 1579, ze zm.

publicznych i aktach wykonawczych. Nie stwierdzono niecelowego i niegospodarnego wydatkowania środków publicznych.

Pozytywną ocenę uzasadnia także fakt, że w rezultacie wydatkowania środków osiągnięto cele prowadzonej działalności zaplanowane w budżecie w układzie zadaniowym.

3. Sprawozdawczość

Opis stanu
faktycznego

Kontrolą objęto prawidłowość sporządzania rocznych sprawozdań za 2017 r. przez dysponenta części 50 – URE (stanowiących jednocześnie sprawozdania jednostkowe Urzędu):

- o stanie środków na rachunkach bankowych państwowych jednostek budżetowych (Rb-23),
- z wykonania planu dochodów budżetowych (Rb-27),
- z wykonania planu wydatków budżetu państwa (Rb-28),
- z wykonania wydatków budżetu państwa oraz budżetu środków europejskich w układzie zadaniowym (Rb-BZ1) oraz
- sprawozdań w zakresie operacji finansowych za IV kwartał 2017 r. o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych (Rb-N) i o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji (Rb-Z).

Kwoty wykazane w sprawozdaniach rocznych kontrolowanej jednostki były zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej. Przyjęty system kontroli zarządczej zapewniał w sposób racjonalny kontrolę prawidłowości sporządzonych sprawozdań. Wyżej wymienione sprawozdania zostały sporządzone terminowo, prawidłowo pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym oraz stosownie do przepisów rozporządzeń Ministra Finansów w sprawie: sprawozdawczości budżetowej, sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych, a także sprawozdawczości budżetowej w układzie zadaniowym⁹.

(dowód: akta kontroli str. 253-328, 374-387)

Ustalono
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki dotyczącej sprawozdawczości nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli opiniuje pozytywnie sporządzone przez kontrolowaną jednostkę sprawozdania budżetowe i w zakresie operacji finansowych.

Sprawozdania roczne dysponenta części 50 zostały sporządzone prawidłowo, w obowiązujących terminach oraz zgodnie z przepisami.

VI. Wnioski

W związku z niestwierdzeniem nieprawidłowości w realizacji budżetu w części 50 – URE w 2017 r. Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje uwag i wniosków pokontrolnych.

⁹ Odpowiednio: z dnia 16 stycznia 2014 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz.U. z 2016 r. poz. 1015, ze zm. – uchylone z dniem 13 stycznia 2018 r.), z dnia 4 marca 2010 r. w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych (Dz.U. z 2014 r. poz. 1773), z dnia 28 grudnia 2011 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej w układzie zadaniowym (Dz.U. Nr 298 poz. 1766 ze zm.).

VII. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 *ustawy o NIK* kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do Prezesa Najwyższej Izby Kontroli.

Warszawa, dnia 10 kwietnia 2018 r.

Prezes
Najwyższej Izby Kontroli
/-/ Krzysztof Kwiatkowski